

Effekt och påverkan framåt

Utifrån programberedningarnas
redovisningar

Programberedningarnas uppdrag

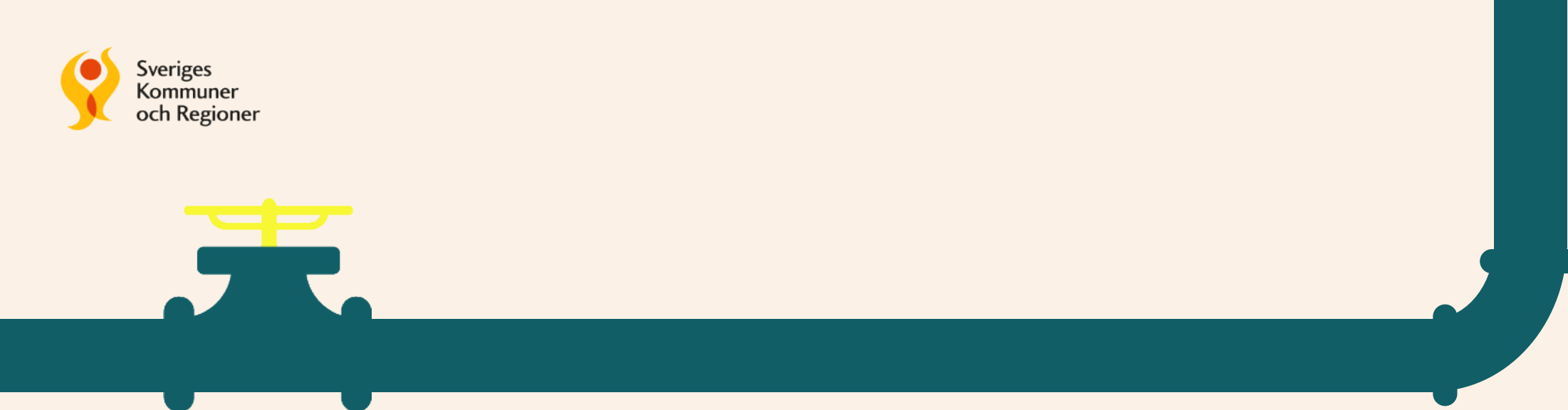
Tillsatta av styrelsen för att inom sina områden:

- tillhandahålla en samlad, tvärsektoriell bild
- identifiera behov av åtgärder från stat, kommuner och regioner samt övriga aktörer
- lämna förslag på hur SKR utifrån sin roll kan bidra som bäst med utgångspunkt i medlemmarnas behov inom området

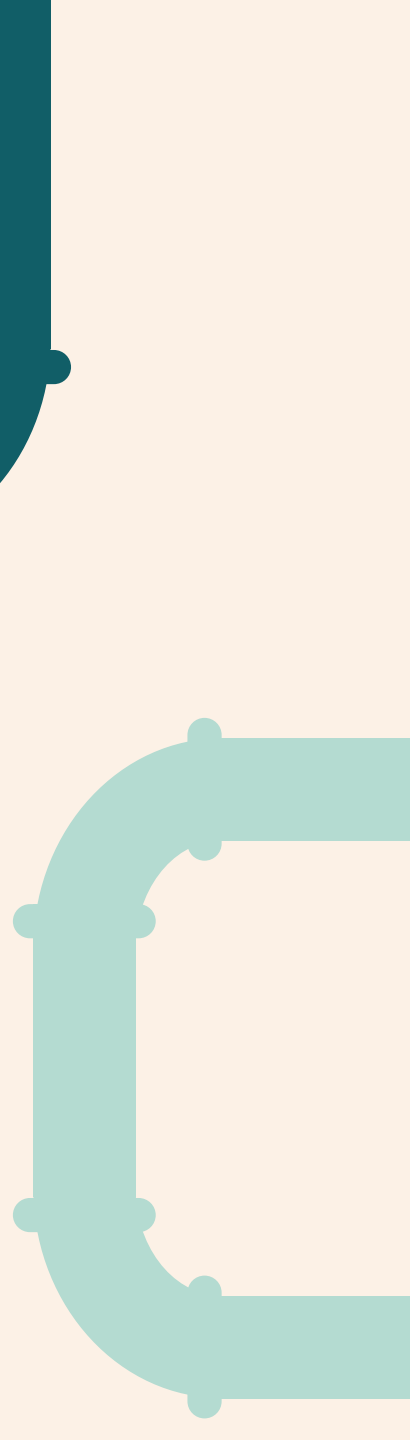
Nästa steg

Rapporterna och förslag till åtgärder tas vidare och analyseras av arbetsutskottet

Med utgångspunkt i principen *det som bedöms ge störst effekt på vägen mot målsättningen och där SKR kan påverka utvecklingen som mest* bedömer arbetsutskottet och styrelsen vilka åtgärder som ska tas vidare genom fokus i verksamhetsplan, andra uppdrag, eller medskick inom ramen för ordinarie verksamhet.

**Kommuner och regioner ska
ha de bästa förutsättningarna
att bidra till Sveriges
totalförsvär**

Programberedningen för civil beredskap

Uppdrag enligt direktiv

Samlad, tvärsektoriell bild

Behov av åtgärder från stat,
kommuner och regioner

Förslag på hur SKR kan bidra

Det säkerhetspolitiska läget

Europa och Sverige befinner sig i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskrigets slut. Rysslands agerande innebär ett strukturellt och långsiktigt kraftigt försämrat säkerhetspolitiskt läge i Sveriges närområde. Det får omfattande och långtgående konsekvenser för Sveriges säkerhet.

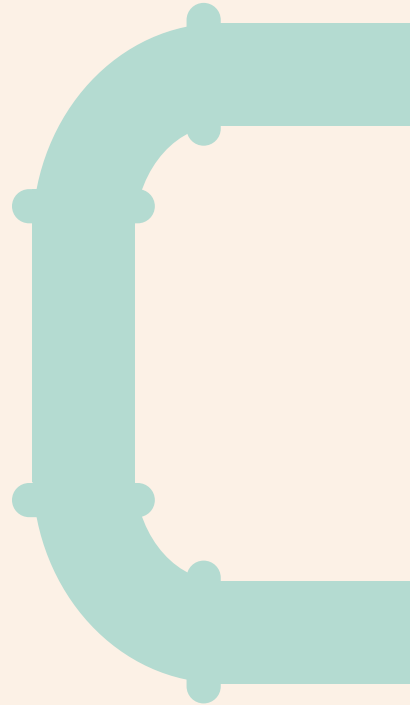
regeringen.se 2024-10-02

Lägesbilden

Det finns ett flertal kommuner och regioner som inte bara kommit igång utan även kommit långt i arbetet med civilt försvar och krisberedskap, men det finns även ett stort behov av olika typer av stöd.

Aktörerna i den statliga beredskapsstrukturen har kommit olika långt i sin utveckling av ansvarsområdena, men har även involverat kommuner och regioner i olika stor utsträckning.

Särskilda förutsättningar i kommuner och regioner

Engagemang, förkunskaper och
förutsättningar för tjänstepersoner och
förtroendevalda, men även hos invånare
och civilsamhällesorganisationer

Demografi

Samarbete inom och mellan
kommuner och regioner,
med länsstyrelser och
andra myndigheter

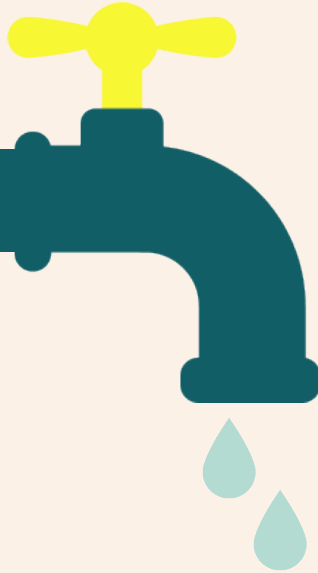
Geografi

Ekonomi

Kommunikation (t.ex.
fiberutbyggnad och
mobiltäckning)

Vattenförsörjning

Energiförsörjning

Finansieringen idag

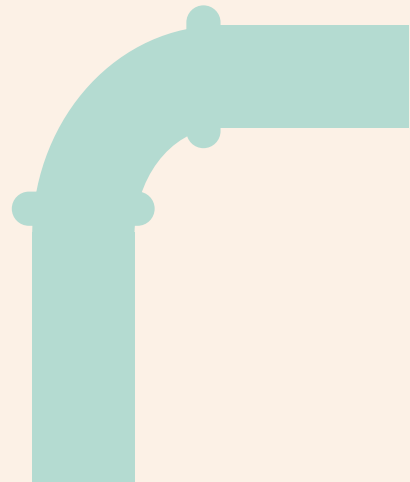
Kommuner och regioner får 2024 1,77 miljarder kronor till arbetet med civilt försvar och krisberedskap via överenskommelser och förordningsstyrda medel

Kommande finansiering

Regeringen har presenterat en ökad ram för arbetet med civilt försvar som från och med 2028 ska uppgå till 15 miljarder kronor årligen, men utan aviserade medel direkt till kommuner och regioner.

Räkneexempel kommun

I Jönköpings kommun beräknas kostnaden för de beredskapshöjande åtgärderna att klara av två veckor under mycket störda förhållanden att uppgå till nästan 300 miljoner kronor, varav 40 miljoner kronor är årliga driftkostnader (uppräknat för 290 kommuner ger detta 87 miljarder kronor, varav 11,6 miljarder kronor är årliga driftkostnader).

Ståndpunkter finansiering

Nya uppdrag i lagstiftning och förordningar inom civilt försvar och krisberedskap finansieras enligt finansieringsprincipen.

I det fall att kommuner och regioner agerat innan ny lagstiftning och redan etablerat den reglerade förmågan inom civilt försvar och krisberedskap, måste finansiering följa retroaktivt.

Finansiering av kommuners och regioners arbete med civilt försvar och krisberedskap måste distribueras genom generella statsbidrag för att inte ta värdefull tid i anspråk för administration kring ansökningsförfaranden.

Stöd och finansiering till kommuner och regioner måste säkerställa att samtliga når en gemensam grund inom civilt försvar och krisberedskap oavsett geografiskt läge andra särskilda förutsättningar. En del kommuner och regioner har geografiska eller på annat sätt särskilt viktiga roller för totalförsvaret, vilket måste beaktas av regeringen vad gäller stöd till investeringar och andra insatser.

**Kommuners och
regioners
grundläggande
beredskap inför
kris och krig
SOU 2024:65**

Det är bra att en särskild utredare föreslagit en tidsram om två veckor för kommuners och regioners förmåga att upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter. Det är även positivt att få en tidsangivelse, år 2027, för när den nya lagen föreslås att träda i kraft samt att det finns en förståelse från statens sida för att förmågan lokalt och regionalt måste byggas upp på sikt. Det är omfattningen på den statliga finansieringen som avgör i vilket tempo förmågan kan uppnås. Den finansiering som föreslås idag är inte tillräcklig i relation till de kostnader som förslagen innebär för kommuner och regioner.

Det är bra med kommuner och regioner som går före i arbetet med civilt försvar och krisberedskap, men den förväntade förmågan sätts av lagstiftning och förordningar.

Lagstiftning och förordningar

Kommuner och regioner måste ha förutsättningar att planera sin verksamhet vad gäller:

- Beredskaps- och omsättningslager
- Personella resurser inkl frivilliga
- Beslutsmandat genom förtroendevalda
- Fastigheter och fordon.

Utförare inom välfärden ska ha motsvarande ansvar som kommuner och regioner vid kris samt inför och vid höjd beredskap.

Dialog

SKR måste tillsammans med, eller som representant för, kommuner och regioner bjudas in till civilområdesansvariga länsstyrelser och sektorsansvariga myndigheters planering och löpande arbete för att säkerställa att det kommunala och regionala perspektivet tas med.

Samtliga länsstyrelser bör följa de goda exempel som finns redan idag och bjuda in till länsvisa beredskapsråd. Beredskapsråden bör vara reglerade för att säkerställa att de både etableras och kvarstår över tid. I beredskapsråden bör Försvarsmakten ingå tillsammans med kommuner och regioner. Vid behov ska även sektorsansvariga- och andra myndigheter delta i rådet.

Stöd och övning

Länsstyrelserna måste tillsammans med sektorsansvariga myndigheter få ett förtydligat uppdrag att stödja kommuner och regioner under uppbyggnaden av det civila försvaret, snarare än ett administrativt tungt tillsynande uppdrag.

Tillsyn eller uppföljning av det civila försvaret görs bäst genom övning, där erfarenheterna från den genomförda övningen tas omhand för vidare utveckling.

SKR bör utveckla

Stödkansli som kan göra platsbesök hos medlemmar som behöver hjälp i arbetet med civilt försvar och krisberedskap.

Stöd kring lagar och förordningar

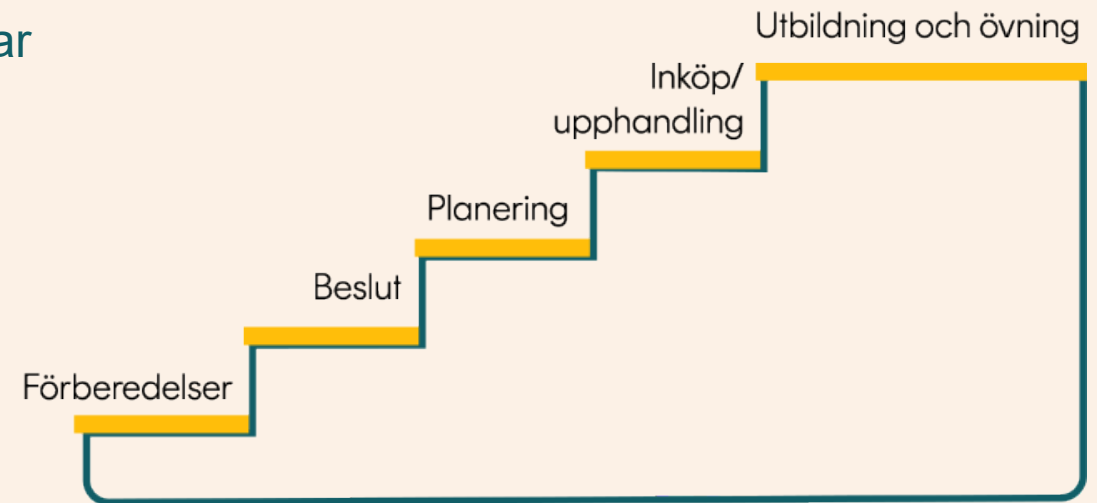
Analys kring klimatberedskap

Nyckeltal för ökad förståelse

Stöd kring säkerhetsskydd

Stöd till förtroendevalda

Trappan

Uppdrag till SKR och Adda

Utreda möjlighet till gemensamma lager.

Utifrån identifierade behov och dialog upprätthålla ramavtal för att kommuner och regioner ska kunna avropa beredskapsmaterial och korta ledtider.

Analysera om och hur LOU kan utgöra risk för att försena beredskapsinsatser och förmågeförflyttningar.

Analysera och ta fram konkreta verktyg för att belysa beredskapsdimensioner i upphandlingar.

Ta fram stöd för att säkra försörjningskedjor för såväl varor som tjänster.

